

La cúpula dels Mossos acumula 6 canvis en 5 anys

El conseller Elena cessa Estela i situa Sallent al capdavant del cos a l'espera d'un relleu definitiu

Des de la destitució de Trapero pel 155, la policia catalana no ha tingut un lideratge estable

a

L'EDITORIAL

Tornar l'estabilitat a la cúpula dels Mossos d'Esquadra

El conseller d'Interior, Joan Ignasi Elena, sabia que no tenia una missió fàcil quan va posar en marxa el relleu del major dels Mossos Josep Lluís Trapero, que havia estat restituït al capdavant del cos policial pel conseller Miquel Sàmpser, de Junts. Tot i això, l'operació dissenyada per situar Josep Maria Estela com a comissari en cap i obrir així una nova etapa ha resultat un fracàs. Deu mesos després d'aquell nomenament, Elena l'ha destituït i ha fet evident el que era públic i notori, i és que no hi havia sintonia entre la direcció política del departament i el màxim responsable policial. El comissari Eduard Sallent, que ja va ocupar el càrrec en època del conseller Miquel Buch, recupera la posició almenys de manera interina fins al desembre.

Hi haurà temps per aprofundir en els motius de fons d'aquesta crisi, però el que és evident és que el cos dels Mossos d'Esquadra necessita un lideratge intern estable que pugui conviure amb la direcció política, una cosa que no s'ha aconseguit des de la destitució de Trapero per l'aplicació

de l'article 155 de la Constitució. Des d'aquell moment acumula sis canvis i cinc responsables diferents: en primer lloc, el número dos de Trapero, Ferran López, es va fer càrrec del cos. Després, el conseller Miquel Buch va nomenar Miquel Esquius per a un període de transició que es va allargar un any fins que Eduard Sallent va ser ascendit al càrrec el juny del 2019. Aquest va cessar quan Sàmpser va restituir Trapero el novembre del 2020. I Estela va ser nomenat per Elena el desembre passat.

El cos policial necessita un lideratge intern estable que pugui conviure amb la direcció política

Tota aquesta inestabilitat no és una bona notícia per al cos de Mossos d'Esquadra, on sembla que s'ha enquistat la mala relació entre els comandaments policials i els responsables polítics. Els Mossos, com qualsevol policia democràtica, no són un poder a part i han de tenir una direcció política que aportï directrius. Però, al mateix temps, aquesta direcció política ha de respectar l'autonomia del cos per

prendre decisions de tipus tècnic. Així, per exemple, el Govern pot decidir que es prescindeixi de les pilotes de goma per una qüestió de seguretat dels ciutadans, però no pot decidir quants efectius es destinen a un operatiu concret o quan s'ha de carregar en una manifestació. Cal que hi hagi respecte mutu a les atribucions de cadascú i també confiança de la part política a la part estrictament policial en els seus coneixements en matèria de seguretat.

En tot cas, les denúncies internes d'ingerències polítiques en alguns casos, com ha passat en el cas de l'intendent Toni Rodríguez, s'han d'investigar fins al final, perquè no hi pot haver cap rastre de dubte. El conseller Elena afronta ara un repte fins i tot més difícil que l'anterior: reordenar la cúpula dels Mossos per aconseguir, ara sí, l'estabilitat necessària per obrir aquesta nova etapa de modernització i feminització que vol implantar. La clau és trobar un comissari en cap que pugui treballar amb l'autonomia i la confiança necessàries perquè el cos no torni a ser notícia pels seus embolics interns i sí per la seva tasca policial.

Societat

INTERIOR

La cúpula dels Mossos acumula sis canvis en cinc anys

El conseller Elena destitueix Estela com a comissari en cap del cos i aguditza la crisi interna

CESC MAIDEU
BARCELONA

El comissari Josep Maria Estela entrava ahir a la seu del departament d'Interior sabent que molt probablement en sortiria sense ser el cap dels Mossos d'Esquadra. L'esperava el conseller, Joan Ignasi Elena, amb una idea al cap: cessar-lo. La situació, després de mesos de crisi i amb les confiança mútues per terra, era irreconduïble. Tant, que Estela ja havia posat abans de l'estiu el càrrec a disposició del conseller i ara tornava a pensar en dimitir. La reunió va ser breu, d'uns 20 minuts, i Elena li va comunicar, quan no feia ni un any que l'havia nomenat, que seria destituït. I reubicat. Estela, que cada dia va i ve d'Alcarràs amb cotxe, serà el nou cap de la regió policial de Ponent.

La sortida d'Estela és un capítol més en la inestabilitat que travessa el cos dels Mossos, que ha vist sis canvis de lideratge en cinc anys. Des de la destitució del major Josep Lluís Trapero per aplicació del 155 el 2017, la policia no ha trobat un cap estable. Trapero, Ferran López, Miquel Esquiús, Eduard Sallent, Trapero de nou, Estela i ara Sallent altra vegada. El càrrec l'ocuparà l'actual número dos del cos, amb qui Estela té una mala relació. Un trencament que en bona part explica el desenllaç actual. De moment, Sallent serà cap del cos en funcions, tot i que el departament evita parlar de temporalitat. Els plans de la conselleria en una possible etapa post-Estela passaven per una direcció de transició fins al desembre, quan arriba una nova fornada de comissàries. Entre elles, Interior hi veu la propera (i primera) cap dels Mossos. Però que no es vulgui parlar de temporalitat en el mandat de Sallent,

El conseller Elena i el fins ara comissari en cap, Josep Maria Estela. FRANCESC MELCION

La carta interna d'Estela després de ser cessat com a cap del cos

[...]

"M'adreço a vosaltres per acomiadar-me com a comissari en cap [...]. No només hem de mantenir intactes els nostres valors de servei públic, sinó que ho hem de fer amb la màxima i radical neutralitat [...]. No deixeu que el soroll mediàtic i la mesquinesa us distreguin del vostre dia a dia. Tot això passarà i no ha d'afectar els nostres objectius de millora contínua"

que va liderar el cos el 2020, deixa tots els escenaris oberts. Sallent, que és el membre amb més rang de la prefectura, podria ser ratificat com a cap amb un decret, o aguantar en funcions només fins Nadal.

El mandat d'Estela serà recordat com un període inestable més per l'herència que ha rebut que pel que ha fet. Amb l'arribada d'ERC al departament d'Interior, el desembre del 2021, Josep Lluís Trapero va ser cessat al capdavant del cos. Des de l'entorn del major s'assenyala les ingerències polítiques que ell volia frenar com el motiu de la destitució, i a l'executiu es veia Trapero com un fre a la modernització. Quan arriba, segons veus de l'entorn d'Estela, detecta una manca de "capacitat de liderar" i "prendre decisions". A més, també nota que Sallent havia establert una línia directa amb el poder polític que "sobrepassava les seves funcions". Tot això sumat a un mal-estar intern que no havia minvat, sinó que una part del cos continua parlant d'ingerències. En una carta interna per acomiadar-se, Estela no

Cronologia d'un cessament que s'ha precipitat

L'adeu de Trapero

Sis mesos després de ser nomenat conseller, Joan Ignasi Elena decidia fer cessar el major dels Mossos, Josep Lluís Trapero, que feia 13 mesos que havia estat restituït. El Govern va esgrimir que volia obrir una nova etapa i Trapero l'obstaculitzava. En canvi, l'entorn del major parla d'ingerències polítiques que comprometien la tasca del cos. Aquest relleu pot explicar en bona part tot el que ve després.

Nova direcció "coral"

El departament d'Interior opta per un lideratge "coral" format per Josep Maria Estela com a cap i Eduard Sallent com a número dos. La prefectura la completen Rosa Bosch i Montserrat Escudé. La coralitat vol generar estabilitat i acabar amb els personalismes, però la nova cúpula arriba en un moment tens per l'adeu de Trapero i, a més, Estela i Sallent no s'entenen des de bon principi. Són perfils molt diferents: Estela és un agent sobretot arrelat i format al territori; Sallent, un mossos que ja ha liderat el cos un any. Tot i buscar la pluralitat, és la mala relació personal el que comença a fer trontollar la cúpula.

L'ultimàtum d'Estela

Estela detecta que Sallent té una línia directa amb els polítics que el deixa de banda. El juny esclata la crisi i posa el seu càrrec a disposició del conseller. Es reuneix amb Elena i li diu que ha de triar entre ell i Sallent. Elena s'hi nega. Fins llavors, Interior creia que Estela no s'havia adaptat al càrrec, però ara la pèrdua de confiança ja és gran, fins al punt d'estudiar una reestructuració per Nadal.

La falsa treva

El setembre la crisi apareix als mitjans. La pressió es redobla i Estela opta per una treva: envia una carta interna defensant el lideratge coral. Però tot comença a ser a irreconduïble. La relació entre Sallent i Estela no millora. No es deixen veure junts i la relació és freda quan coincideixen. Interior veu el lideratge d'Estela tocat i confia en la nova fornada de comissàries per remuntar.

A PRESÓ PER MATAR LA DONA EMBARASSADA

L'Audiència
26 anys de pr
juliol del 201
Granollers, i

passa per alt aquests elements: "Ho hem de fer amb la màxima i radical neutralitat política", diu. A més, emplaça els Mossos no distreure's pel "soroll mediàtic" i la "mesquinesa".

Fonts coneixedores dels fets apunten que des d'un inici Estela i Sallent no van acabar de quallar perquè eren perfils molt diferents. Quan s'accentua el conflicte, Estela decideix entrar en un pols i presentar un ultimàtum: o ell o Sallent. Elena no ho accepta i perd confiança en Estela. Segons la versió del Govern, el comissari en cap no s'ha adaptat al càrrec. Un fet que, a parer seu, també s'ha demostrat amb decisions del dia a dia. Parlen, per exemple, de discrepàncies en la creació d'una nova unitat de policia marítima o de l'últim conflicte per la selecció de comissaris, la gota que ha fet vessar el got. Divendres es van reunir el conseller i el comissari en cap per escollir els nous comissaris, i mentre Elena va apostar per triar quatre dones i dos homes, Estela volia quatre homes i dues dones.

Van marxar contrariats. Elena va pensar que Estela no compartia l'objectiu de feminitzar el cos. Aquest concepte porta cua, ja que fonts internes del cos acusen Interior d'amagar darrere d'això una voluntat de situar comandaments que acceptin intromissions. Aquesta sensació es remunta a abans del relleu de Trapero. De fet, la denúncia de l'excap de la Comissaria General d'Investigació, Toni Rodríguez, ho assenyala.

Nova etapa

El cessament d'Estela tampoc ha aconseguit que hi hagi pau interna. Abans fins i tot de ser cessat, el sindicat de comandaments (SICME) ja li van fer costat i ahir es va reunir amb el director de la policia, Pere Ferrer. Fepol també va lamentar la destitució i creu que Estela mereixia "estabilitat". "Amb episodis com els viscuts aquests dies, s'incrementa la distància entre la base i la cúpula política i operativa del cos", apunten, i demanen a Elena un Consell de la Policia extraordinari. El portaveu d'USPAC, Albert Palacio, és contundent en declaracions a l'ARA: "Estan destrossant el cos, tenim els ànims per terra", diu, i acusa Elena de ser el conseller que més ha polititzat. Amb la sortida d'Estela, s'obre una nova etapa que no es preveu tranquil·la. —

El xoc definitiu

Divendres Elena i Estela es reuneixen per triar els nous comissaris —a qui Interior veu molt futur—. N'havien d'escollir sis entre 12 finalistes. Elena volia quatre dones i dos homes, i Estela quatre homes i dues dones. La trobada és tensa i Elena surt pensant que el comissari no comparteix l'objectiu de feminitzar el cos. És el xoc definitiu. El cap de setmana Interior ja pensa en el substitut. Tot es precipita.